

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Господинка Радева Пракова-Василева, дм – Ръководител на „Първа Катедра по Вътрешни болести и Обща медицина“ към Медицински Факултет на Тракийски Университет – Стара Загора

член на Научно жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“ в професионално направление 7.1 „Медицина“ и научна специалност „Клинична лаборатория“ за нуждите на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Бургас, обявен в държавен вестник, бр. 87/19.10.2021 г.

Становището е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Бургас и съгласно Заповед №РД-378/21.12.2021 г. на Ректора на Университета.

За участие в конкурса са подадени документи от един кандидат - гл. ас. д-р Стоянка Танчева Илиева, дм.

Д-р Стоянка Танчева Илиева завършва Висш Медицински Институт - Варна през 1986 година. От 1987 до 1989 г. е асистент в Катедрата по „Физиология и патофизиология“, а от 01. 12. 1989 г. и понастоящем - преподавател в Катедрата по Клинична лаборатория към МУ-Варна. От 1989 до 2010 г. работи като лекар в Централната Клинична Лаборатория на УМБАЛ „Св. Марина“ – Варна. В продължение на две години (2010-2012 г.) е управител на СМДЛ “Кандиларов“ ЕООД Варна. От 2012 г. и понастоящем е завеждащ клинична лаборатория на МЦ.Св.Анна“ ЕООД гр. Варна. Д-р С. Илиева има три клинични медицински специалности – клинична лаборатория (1993 г.), Вътрешни болести (1999 г.), Обща медицина (2002 г.) и специалност по Психотерапия и психологично консултиране (2018) г. Има две допълнителни магистърски степени – по „Здравен мениджмънт“ от МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Варна през 2007 г. и по „Психология“ от Юридическия Факултет на Варненски Свободен Университет „Черноризец Храбър“ Варна през 2017 година.

През 2019 г., след успешно защитен научен труд на тема „Патофизиологични аспекти на активния тубуло-интерстициален бактериален нефрит по клинично-лабораторни данни“, д-р С. Илиева придобива ОНС „Доктор“ от МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Варна. Владее писмено и говоримо руски, ползва английски и френски език.

Научноизследователска дейност

Наукометричните показатели на д-р С. Илиева са оценени на базата на представените по конкурса документи, които съдържат два научни труда с характер на монография, единият от които е в съавторство, 6 публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни база данни с научна информация, на една от които д-р С. Илиева е първи автор, на 3-втори и на две - трети автор. От представените материали за публикувани статии в нереферирани списания, приемам 14, на 12 от които д-р С. Илиева е първи, на една-втори и трети автор. Участията в национални и международни научни форуми с постери и доклади са 14.

Представеният материал, касаещ цитиранията е недостатъчно точен. В приложената справка за изпълнение на минималните изисквания, д-р С. Илиева е отбелязала 265 цитирания, всички в реферирани научни издания. Не са представени брой цитирания в монографии и в нереферирани списания. В друга справка от базата данни Scopus са посочени 134 цитирания на 5 статии, касаещи експерименталните патофизиологични постановки върху пълхове. В приложената към конкурса документация отсъства справка за цитиранията от Националния център по информация и документация или от Централната медицинска библиотека на МУ-Варна.

Д-р С. Илиева до момента не е участвала в университетски, национални или международни научни проекти.

Основните приноси в представените материали от научноизследователската дейност на д-р С. Илиева, могат да бъдат обединени в следните тематични направления:

Научно-приложни приноси в областта на клиничната лаборатория при болни с остри и хронични бъбречни заболявания. В редица свои публикации д-р С. Илиева проучва използването на редица клинично-лабораторни показатели в диагностиката, протичането и усложненията на болни с остри и хронични уроинфекции. Въведени са европейски препоръки за изследване на белтък в урината. Доказано е, клиничното значение на С-реактивния протеин при възпалителни процеси в горните и долните пикочни пътища, като чувствителността на метода е 100%, но специфичността му за инфекциозната локализация на процеса е ниска. В друго проучване е доказано, че CRP по-сензитивен показател за ефекта от лечението на инфекциозния тубуло интерстициален нефрит в сравнение с изследване на седимент на урина. Друг клинично-лабораторен показател, корелиращ с обострянето на ХП е β 2-микроглобулин в урина. Изследвани са нарушенията в липидната обмяна при съчетание на ХПН и ХБН, като рисков фактор за акцелерирана атеросклероза. Установено е достоверно по-високо ниво на секреторен IgA пациенти в терминален стадий на хронично бъбречно заболяване, провеждащи хронична диализа. Проучването на химичния състав на конкрементите при болни с хроничен калкулозен пиелонефрит във Варненска област установява, че 75% от бъбречните камъни имат смесен химичен състав, 12% са чисто уратни, 7% са чисто оксалатни и 6% са фосфатни. Това потвърждава, че химичния състав на бъбречните конкременти има голямо значение за избягване на инвазивни манипулации и оперативни интервенции и за добрата прогноза на калкулозния пиелонефрит.

Към тези приноси се отнася монографията, посветена на тубуло-интерстициалния бактериален нефрит и клинично-лабораторните показатели, свързани с патогенезата на заболяването, диагностиката и проследяване на ефекта от лечението, предназначена за широк кръг от специалисти.

Научни приноси в областта на патофизиологията. Тясната колаборация със специалисти по патофизиология е в основата на публикации, получени от експериментални постановки върху пълхове. Резултатите от тези научни статии са обект на редица цитирания от колективи у нас и в чужбина. Проучени са патофизиологичните механизми на острия хематогенен пиелонефрит при пълхове, ролята на мелатонина в оксидативното чернодробно увреждане след експериментална термична травма, както и ефектите му върху коагулационните показатели. В условия на индуциран от стрептозотцин диабет на пълхове, е установен хипогликемичния и хиполипемичния ефект на плодския сок от *Agonia melanocarpa*.

Издадената в съавторство монография на тема „Хемостаза и тромбоза патогенеза и лаборатория,” представя най-новите интерпретации, както на

физиологията на хемостазата, така и на патофизиологичните аспекти при различните й нарушения, водещи до заболявания, свързани с нейния дисбаланс. В монографията са отбелязани съвременния минимум и максимум от лабораторни изследвания, които биха доказали даденото заболяване и са от полза при проследяване на ефекта от провежданото лечение. Монографията е насочена към лекари с различни неклинични и клинични специалности в медицината.

Научно-приложни приноси за клиничната практика. В поредица от публикации са описани редки клинични случаи, които обогатяват клиничната практика и допринасят за тяхната ранната диагностика и лечение. Представен е изключително рядък случай на тромбоцитопения след *in vitro* бременост, направен е анализ на клинично-лабораторната констелация при синдром на Бартер, като водещ фактор в диагностиката на това рядко заболяване. Описан е случай на рецидивираща тромбоза на ретиналните съдове и лабораторната патофизиология на антифосфолипидния синдром (Hughes syndrome- APS).

В друго проучване се установява, че снижението на протромбиновия показател (ПП) при внезапно спиране на лечението с ИАК, не е основание за внезапно временно прекъсване на приема на Syntrom.

Проведеното клинично-лабораторно проучване на диагностичната стойност на сърдечния тропонин I (сTnI) и на МВ-фрактия на креатинкиназата при болни с остър коронарен синдром показва, че сърдечните тропонини могат да се използват като самостоятелен диагностичен тест при ОМИ, докато МВ-фракция на креатинкиназата - при съмнение за повторен ОМИ.

Учебно-преподавателска дейност

Д-р С. Илиева е преподавател със стаж 34 години в МУ-Варна. Водила е практически занятия по дисциплините: патофизиология, клинична лаборатория, вътрешни болести и здравен мениджмънт. Има участие в издаването на редица учебници и учебни помагала, касаещи обучението на студенти по дисциплините Патофизиология („Патологична физиология” - 2011 г.) и Клинична лаборатория („Репетиториум по клинична лаборатория- тестове“ - 2020 г.).

В документите по конкурса не е представена справка за учебната натовареност на д-р С. Илиева в последните три години по съответните дисциплини. Приложени са учебните програми, едната от които в работен вариант, по „Клинична лаборатория и биохимия“ за специалност Акушерка от МУ – Варна и по „Клинична лаборатория“ за специалност Лекарски асистент от Факултета по Обществено здраве и здравни грижи на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

Диагностично-лечебна дейност

Д-р С. Илиева е клиничен лекар с 29 години трудов стаж като специалист по „Клинична лаборатория“. Има редица придобити следдипломни квалификации у нас - „Правно регулиране в здравеопазването”(2005г.), „Цитогенетичен анализ”, (2009 г.), „Актуални проблеми в клиничната лаборатория” (2010 г.), „Sysmex HS 1000I“ (2011 г.)

Заклучение

Д-р С. Илиева е утвърден преподавател и клиничен лекар с интереси в областта основно на клиничната лаборатория, притежава необходимите качества и отговаря на критериите за заемане на академичната длъжност „Доцент” съгласно ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на

академични длъжности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров”, гр. Бургас. От представените материали и справки, д-р С. Илиева изпълнява минималните наукометрични изисквания за академичната длъжност „Доцент“: показател А – 50 т., показател В-100 т., показател Г-310 при изискуем минимум 220 т., показател Д-над изискуемия минимум от 60 т., и за показател Е-186,6 т. при минимум от 20 точки.

Това ми дава основание да *гласувам положително за избора на д-р Стоянка Танчева Илиева, дм на академичната длъжност „Доцент”, по научната специалност „Клинична лаборатория“* към Университет „Проф. д-р Асен Златаров”, гр. Бургас.

06. 03. 2022 г.

Изготвил становище:

Ст. Загора

/проф. д-р Господинка Пракова, дм/